

ดุษฎีนิพนธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของธุรกิจสำนักพิมพ์ในประเทศไทย
ชื่อนักศึกษา	นางรัตนา วงศ์วิเศษเดือน
สาขาวิชา	การจัดการธุรกิจ
สถาบัน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ดร.ศรัณย์ รัตนสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.เสวี วงษ์มณฑา
ผู้เชี่ยวชาญ	รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ วัชจิตพันธ์ นายทง ไชติสรยุทธ์
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของดุษฎีนิพนธ์เรื่องนี้ คือ การศึกษาสภาพการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดต่าง ๆ ตลอดจนกลยุทธ์ของธุรกิจสำนักพิมพ์ในประเทศไทย เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจสำนักพิมพ์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังขาดความเป็น "มืออาชีพ" เนื่องจากเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ธุรกิจไม่มากนักทั้งในแง่เงินทุน เทคโนโลยีและความรู้ในการผลิตหนังสือ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสำนักพิมพ์เกิดขึ้นง่ายและล้มเหลวออกจากธุรกิจไปง่ายในเวลาเดียวกัน กอปรกับการดำเนินธุรกิจท่ามกลางวัฒนธรรมไม่รักการอ่านของประชากรไทย ขณะเดียวกับที่สื่อสมัยใหม่อีกมากมาย ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสิ่งบันเทิงอื่น ๆ ดึงดูดความสนใจของผู้คนออกจากการอ่าน ก็ยิ่งทำให้ความสนใจในการอ่านลดน้อยลงไปอีก ในขณะที่ผู้จัดจำหน่ายและร้านหนังสือซึ่งเป็นห่วงโซ่สำคัญในวงจรการตลาดหนังสือ ก็ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทุนรายใหญ่ จึงทำให้โอกาสในการขยายธุรกิจและอำนาจต่อรองของสำนักพิมพ์ขนาดกลางและเล็กซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่มีจำกัด

ยิ่งขึ้น ปัญหาพื้นฐานของธุรกิจสำนักพิมพ์ยังถูกซ้ำเติมด้วยการขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

คณะรัฐมนตรีฉบับนี้เสนอว่า การแก้ไขปัญหาล่าช้าจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ในการดำเนินธุรกิจอย่างมืออาชีพ โดยผู้ประกอบการสำนักพิมพ์ต้องศึกษาความรู้ในด้านการทำธุรกิจหนังสือทุกด้านอย่างถ่องแท้ ตั้งแต่การผลิต การจำหน่าย การบริหารจัดการ โดยเลือกนำองค์ความรู้สมัยใหม่ที่สอดคล้องและเหมาะสมมาปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะการแข่งขันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภายใต้บริบทของแต่ละสำนักพิมพ์ ขณะเดียวกันก็ต้องร่วมกันผลักดันให้รัฐบาลสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมหนังสืออย่างเป็นรูปธรรม โดยการกำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมไทยร่วมแรงร่วมใจกันอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยทำให้ได้กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภายใต้ตัวแบบ Read to Lead ซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนานวัตกรรมการแข่งขันของการทำธุรกิจสำนักพิมพ์ในประเทศไทย เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล อีกทั้งยังมีส่วนช่วยสนับสนุนวัฒนธรรมการอ่านของประชากรไทยให้เติบโตและแพร่หลายในวงกว้างในทุกกลุ่มอายุและระดับการศึกษา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยในขณะเดียวกัน แบบจำลอง Read to Lead ยังมีส่วนช่วยพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสำนักพิมพ์ในบริบทของสังคมที่ไม่รักการอ่านเช่นประเทศไทยนี้ ซึ่งเป็นบริบทที่ถูกมองข้ามมาอย่างยาวนานในแวดวงวรรณกรรม

คำสำคัญ กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ธุรกิจสำนักพิมพ์ วัฒนธรรมการอ่านของประชากรไทย